

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมในสภาพการณ์แก้ปัญหาของแม่และเด็กเล็กในชนบทภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมแต่ละด้านของแม่และเด็กในแง่ของเพศ ลำดับที่การเกิด ฐานะเศรษฐกิจ และภาค

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กเล็กอายุระหว่าง 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จำนวน 96 คน ชาย 48 คน หญิง 48 คน ซึ่งได้มาจากชนบทในจังหวัดน่าน พิจิตร และร้อยเอ็ด และแม่ของเด็กในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 คน โดยจัดกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนเท่าเทียมกันตามเพศ ลำดับที่เกิด ฐานะเศรษฐกิจ และภาค

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นสภาพการณ์แก้ปัญหาที่สร้างขึ้น โดยใช้กล่องพลาสติกใสบรรจุขนมและของเล่นที่เด็กชอบ (เพื่อเป็นสิ่งเร้าในการหาทางแก้ปัญหา) พันด้วยสกอตเทปใสบิดฝากล่องสลักกัน 3 รอบ แล้วทำการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมของแม่และเด็กที่แสดงออกในการแก้ปัญหาโดยจับเวลาอย่างละเอียด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ของพฤติกรรมแต่ละด้านของแม่และเด็กเป็นคะแนนลงในแบบวิเคราะห์พฤติกรรม
2. หาค่าร้อยละของพฤติกรรมแต่ละด้านของแม่และเด็กในแต่ละกลุ่ม เพื่อบำแนกตามตัวแปร เพศ ลำดับที่การเกิด ฐานะทางเศรษฐกิจ และภาค
3. หาค่าความแตกต่างของพฤติกรรมแต่ละด้านของแม่และเด็กตามตัวแปร เพศ ลำดับที่การเกิด ฐานะทางเศรษฐกิจ และภาค

ผลการวิจัย

1. ในการศึกษาลักษณะพฤติกรรมในสภาพการณ์แก้ปัญหาลูกของแม่และเด็ก ผลปรากฏว่า มีพฤติกรรมของแม่และเด็กเกิดขึ้นหลายลักษณะดังปรากฏในตารางวิเคราะห์ข้อมูล และพฤติกรรมของแม่ที่ปรากฏเด่นชัดในทุกกลุ่มคือพฤติกรรมการแย่งงานของเด็ก มาทำ มีค่าร้อยละ 13.6 การรบกวนมีค่าร้อยละ 13.5 การแนะนำการสอนมีค่าร้อยละ 9.3 และการชักชวนมีค่าร้อยละ 8.1 ส่วนพฤติกรรมของแม่ที่แสดงออกน้อยได้แก่พฤติกรรมการออกคำสั่ง มีค่าร้อยละ 0.4 และพฤติกรรมอื่น ๆ มีค่าร้อยละ 1.2 สำหรับพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกมากที่สุดในแต่ละกลุ่ม คือพฤติกรรมการทำงานด้วยตนเองมีค่าร้อยละ 36.3 ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออกน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมการแสดงความผูกพัน มีค่าร้อยละ 0.3
2. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในพฤติกรรมของแม่และเด็กบางด้าน เมื่อเปรียบเทียบกันตามตัวแปรด้านเพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ และภาค ดังต่อไปนี้คือ
  - 2.1 เพศ ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการต่อต้าน ไม่ยอมทำงานของเด็กหญิงมีมากกว่าเด็กชายและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
  - 2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจ ผลปรากฏว่าพฤติกรรมการแนะนำการสอน

ของแม่ และพฤติกรรมด้านการขอความช่วยเหลือของเด็กในกลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจสูงมีมากกว่ากลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ภาค ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการชักชวนและการแนะนำการสอนของแม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมากกว่าแม่ที่อยู่ในภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการทำงานด้วยตนเองของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากกว่าเด็กในภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานทางอ้อม พฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการชอการยอมรับ คำชมเชย และกำลังใจของเด็กในภาคเหนือมีมากกว่าเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ลำดับที่การเกิด ผลปรากฏว่า พฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของแม่และเด็กไว้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างลูกคนโตและลูกคนรอง

ขอเสนอแนะ

1. ในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป ควรจะใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรให้มากขึ้น และควรที่จะสุ่มจากจังหวัดต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปสรุปครอบคลุมได้มากขึ้น
2. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจกับปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ด้วย
3. ควรได้มีการศึกษาลักษณะพฤติกรรมของแม่และเด็กที่แสดงออกในสภาพการณ์แก้ปัญหาแบบอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและทำความเข้าใจให้กว้างขวางขึ้น

4. ในการศึกษาพฤติกรรมโดยใช้วิธีการสังเกต ควรได้มีการทดลองเปรียบเทียบและสังเกตแบบที่กลุ่มตัวอย่างรูตัว และไม่รูตัวจากกระจกทางเดียว เพื่อให้สามารถตรวจสอบผลจากการสังเกตทั้ง 2 แบบได้

5. การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจพฤติกรรมในสภาพการณ์แก้ปัญหาของแม่และเด็กเล็ก เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของแม่และเด็กในชนบทไทย ในแง่ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็ก ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มของการอบรมเลี้ยงดูของแม่ในชนบทไทย ซึ่งยังมีอยู่น้อยมากจึงควรได้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการวิจัยเรื่องนี้ต่อไป เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมที่แม่และเด็กแสดงออก โดยควรมีการสนับสนุนคานทุนและความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งจำเป็นมากสำหรับการวิจัยลักษณะนี้